

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sredi, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-egrske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četrstopenjske pete vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Državni zbor.

Na Dunaji, dne 17. oktobra.

Tudi današnja seja je bila izključno posvečena izjemnim naredbam. Mladočeška poslanca dr. Pacak in dr. Herold govorila sta izborna. Pacak je pojasnjeval vodilna načela češkega namestnika in navajal fakta, ki dokazujejo, da je vladno postopanje na Čškem uprav nečuvno. Še večji utis je napravil Heroldov govor. Vsa zbornica je bila presenečena, ko je Herold z dokazi potrdil, da se poslužuje vlada agentov-provokatérjev in imenoval imena. Heroldova pojasnila so uničujoča za vlado in nje politiko in radovedni smo le, kateri poslanec se bo sedaj še upal glasovati za vladno predlogo. — V debato je posegel tudi pravosodni minister grof Schönborn, a povedal je bore malo, tako da ni misliti, da bo mogla vlada po svoji obljubi v tajni seji navesti kaj prida razlogov za svoje naredbе, ker celo minister se v svojem govoru ni mogel povzpeti nad pavšalna očitavanja.

Začetkom seje se uname, kakor že zadnjič, kratka debata o jeziku, v katerem bodi pisani zapisniki. Predsednik naznani, da je dal v zapisnik postaviti pravno zavarovanje posl. Šamaneka, ker je tako postopal tudi Smolka, dr. Engel pa dokazuje, da Chlumecky in Smolka nista enakih mislij ter predlaga premembo zapisnika glede češkega govora Vašatega, kateri predlog pa zbornica odkloni.

Zbornica je potem prestopila na dnevni red: nadaljevanje razprave o izjemnih naredbah.

Posl. dr. Pacak povdarja, da ni brez pomena, da se ni noben poslanec oglasil za vladno naredbo. Heilsberg prorokoval je samo vreme, ki nastane, če vlada ne preskrbi strelavoda. Kdo pa je kriv sedanjih razmer na Čškem? Tisti mož, kateri je na vsem Čškem znan kot „gigerl-Alba!“ Izjemne naredbе so nasilstvo najhujše vrste, naperjeno zoper veliko večino naroda. Staročehi, ki so valed izjemnih naredeb prilezli iz svojih brlogov na dan, nimajo pomena, tem manj, ker je staročeška žurnalistika v službi policije. Reklo se je, da so sedanji češki poslanci zakrivilli te razmere. Ti poslanci ne beračijo za češke pravice, nego se boré zanje, in

bodo vztrajali v boju, navzlic vsem izjemnim naredbam. Vsa krivda za sedanje razmere pada na namestnika grofa Thuna. Ta je že l. 1888 rekel, da morajo konservativci pobijati liberalne principe, kjer jih zasledijo in držal se je te obljube. Njegovo sovraštvu zoper liberalne principe je dosti večje, kakor njegova ljubezen za narod in za domovino. Čim je postal namestnik, začela se je doba preganjanj. Era Thunova je sama po sebi izjemno stanje. To je strankarska vlada. Na jedni strani preganja Mladočehe, na drugi pa podpira Staročehe, katere bi rada galvanizovala. Po veliki povodnji prišel je Thun tudi v Kutno Horo in rekel ondoduemu okrajnemu načelniku: Prišel sem k vam le ker me je prosil staročeški poslanec X. Y. Poslancema Doležalu in Tilšerju, ki sta ga prišla prositi državne podpore za njiju okraj, je rekel: Razmere v teh okrajih so take, da vlada ne bo zanja ničesar storila. Thunov régime je hujši kakor je bil Kollerjev. Thunova poročila na vlado gotovo niso resnična, saj se je to pokazalo. Vsa politična administracija deluje zoper Mladočehe, fevdalno plemstvo je prozročilo izjemne naredbе, kar je princ Karl Schwarzenberg sam priznal. Samo povoda je bilo treba. Najprej so hoteli Mladočehe in socialiste pometati v jedno kad in očitali Mladočehom, da so uprizorili neke izgrede. Ker to ni šlo, jeli so gospodje iskati dokaze za protidinastične agitacije. Čehi so hoteli slovesno praznovati obletnico cesarskega reskripta z dne 12. septembra, ker verujejo cesarjevi besedi, a vlada je rekla: Vi ne praznujete reskripta, vi žalite Velečanstvo. Začela se je racija na vse neposlušne elemente. Ali misli vlada, da bo na ta način naredila mir na Čškem? Može, ki sede danes na vladnih klopih, mej njimi Schönborn in Thun, mislili, govorili in pisali so nekoč drugače. Ti može pobijajo sedaj lastno svoje nekdanje prepričanje. Tako postopanje mora v narodu udušiti dinastično čustvo. Dne 12. septembra se je razglasilo izjemno stanje. Takoj je začelo soditi izjemno sodišče in obsodilo je že celo vrsto ljudij zaradi deliktov, storjenih veliko mesecev pred razglasitvijo izjemnega stanja. Okrajnim glavarjem je vlada ukazala, naj zasledujejo, kaj delajo in govore poslanci in druge

politične osebe. (Posl. dr. Kramář: C. kr. vohun! — Posl. Pernerstorfer: Prosim, to je plemenitaš!) Na ta način se zbira material. Potem se razglasi izjemno stanje, državni zbor se razpusti in proti poslancem, ki izgubé s tem imuniteto, se začne kazensko postopanje. Nekemu sodnemu pristavu se je odvzelo vodstvo sodišča, ker je nekega 15letnega fantiča, ki je bil jednega cesarskega orla zamazal, obsodil samo na 48 ur zapora. V Češkem Brodu je bil obsojen urednik Miškovsky, ker je oštel nekega človeka, ki je trgal plakate. Ko je neki vohun naznanil, da razpošiljam jaz iz Kutne Hore manifest, poizvedovalo se je na pošti, k meni pa je prišel neki orožnik in preiskoval po hiši. (Poslanec Pernerstorfer: In zoper te ljudi se ni začela preiskava? — Posl. Pacak: Ne! — Posl. Pernerstorfer: V Avstriji smejo uradniki zakone kršiti kakor hočejo, nič se jim ne zgodi. — Posl. Burghart: Še kot zasluga se jim to šteje! — Posl. Pernerstorfer: Taki pošteniaki morejo še ministri postati!) Govornik navaja še celo vrsto nečuvnih dogodeb in pravi potem: Izjemne naredbе so nečuvna zloraba državne oblasti. Češka kraljevina ni domčna Thunov in Schwarzenbergov. Odpravite Thuna, postavite na njegovo mesto pravičnega in objektivnega moža in ne bo Vam treba izjemnih naredeb.

Pravosodni minister grof Schönborn izjavlja, da gradiva za opravičenje izjemne naredbе ne bo predložil zbornici, temveč stoprav odseku. V odseku postopala bo vlada odkrito ter bo navedla vse, kar ima navesti. Že vnaprej pa mora naglašati, da ne bo vse za diskusijo v javni seji, kar se bo razpravljalo v odseku. (Nemir.) Potem razpravlja minister Heilsbergovo izjavo ter pravi, da bi bila vlada pričakovala od te strani milejšo sodbo svoje češke politike, ker je bila le-ta že več let že ne izključno pa vendar v odlični meri naperjena na to, da podpira in pomaga do zmage opravičenim zahtevam Nemcev na Čškem. Sicer pa vlada posameznim strankam ni odgovorna za svoje delovanje. Nasproti izjavi levičarjev, da so pri volilski reformi vodile vlado tendencije, sovražne interesom kmetskega in meščan-

LISTEK.

Letošnje knjige družbe sv. Mohorja.

Vsak Slovenec, kdor količkaj narodno čuti in komur je mar napredovanje našega naroda, zlasti priprostega ljudstva, je ponosen na našo družbo sv. Mohorja, kateri ni primere v vsem slovanskem svetu, katero nam zavidajo mogočnejši rodovi in ki je viden spomenik narodne sloge in jednosti. Zasluge, katere si je družba pridobila za naš narod, so naravnost neprecenljive in nepopisne. Leto na leto pošilja na stotisoče dobrih slovenskih knjig mej narod, in vsak, kdor zna brati slovensko besedo, seza hlastno po njih, da si širi duševno obzorje, blaži srce, množi znanje, preganja skrbi in nadloge in oživlja v srca usajene verske resnice.

Bogat in raznovrsten, kakor vedno, je tudi letošnji književni dar družbe sv. Mohorja in če kdaj, tako naznanjamo ravno te knjige svojim čitateljem s posebnim veseljem.

Družba je izdala šestero knjig ali 83 tiskanih pol za malenkostni prispevek 1 gld.

„Koledar“ je star znanec in zanesljiv kaži-pot v raznih vprašanjih praktičnega pomena. Mimo

koledarske vsebine, imenika članov in družbinega oglasnika prinaša več korenitih razprav in mičnih povestij in pesmij, tako „Spomenik ljubezni papeža Leona XIII. do Slovanov“, spisal dr. Andrej Karlin; „Slavospev sveti stolici“, spisal Jož. Benkovič; „Ujetnik Napoleonov“, „Dekličina molitev“, zložil Janko Leban; „Slovenci v Ameriki“, spisal F. S. Šusteršič; „Zakaj ni vode na Krasu“, zložil A. Medved; „Vrag prijatelj“, zložil Jos. Podkorenčan; „Blagor žalostnim“, spisal dr. Jos. Vošnjak; „Božji obisk“, zložil Jos. Podkorenčan; „Matej Cigale“, življenjepis, spisal Ivan Navratil; „Jernejeve muhe v Begunjah“, zložil Janko Leban; „Terno“, spisal Slavoljub Dobravec; „Jesenska slika“, zložil Jos. Podkorenčan; „Slavec“, spisal I. Fr. Radinski; „Trije modri nauki“, zapisal Mihael Lazar; „Francišek Cegnar“, življenjepis, spisal dr. K. Glaser; „Valentin Černe, slaven slovenski kmetovalec preteklega stoletja“, spisal Fridolin Kavčič; „Tratarjev dolg“, spisal Ivan Štrukelj; „Bogati Marko“, ruska narodna bajka, poslovenil Ivan Steklasa; Dve narodni pesmi; „Razgled po katoliških misijonih“, spisal dr. I. Križanič; „Prvi slovenski katoliški shod“, spisal dr. Francišek Lampe (previdno in taktno pisan članek); „Črtica iz življenja rjavega brosta“, spisal Fran Štupar; „Gospodarske drobtinice za pohošno gospo-

darstvo“, spisal Fr. Podborski; „Črtice o zadnji ljudski štetvi“, „Slovenske posojilnice l. 1892“, Razgled po svetu; Uganke. „Koledar“ je okrašen z mnogimi lepimi ilustracijami.

„Na krivih potih“. Povest. Prirostopemu ljudstvu v pouk in zabavo, spisal Žaljski. Slovenskih Večernic 47. zvezek. Ta povest ima jako zdravo in aktuvelno jedro. Pisatelj si je stavil nalogo, v obliki povesti popisati socialistično gibanje in radi priznamo, da se mu je to jako dobro obneslo. Povest je interesantno zapletena in naravno završena, bere se gladko in vse, kar se popisuje, zanima čitatelja, ugovarjali bi jedino pisateljevemu stališču napram socialnemu vprašanju, a to ne spada v to poročilo.

„Naše škodljive rastline v podobi in besedi“. Opisal Martin Cilenšek. II. snopič. To delo smo že lani iskreno pozdravili in kar smo rekli o prvem snopiču, velja tudi za predležeči II. snopič. Naša sodba o tej, z jako finimi podobami okrašeni knjigi je ta: prof. Cilenšek je vreden naslednik nepozabnega Erjavca in njegovo delo se sme postaviti na stran Erjavčevim klasičnim spisom te vrste.

„Jeruzalemski romar“. Opisovanje svete dežele in svetih krajev. Spisal dr. Francišek Lampe. II. zvezek. Tudi tega dela prvi zvezek izšel je že

skega stanu in nemškega naroda, izjavlja minister v imenu vlade, da je to popolnoma neresnično. Poslanec Eimu odgovarja pravosodni minister, da je navzlic bogati vsebini in lepi obliki svojega govora hudo pretiraval. Obdolžitev grofa Tasffeja nanaša joča se na neko pred leti storjeno izjavo o izjemnem stanju je neopravičena, ker je dotična izjava veljala le za tisti čas, v katerem se je storila. (1) Sicer pa tudi danes grof Tasffe ne misli na to, da bi zlorabljal izjemno stanje v politične svrhe. Naredba naperjena je bila le zoper posameznike in razmere, proti katerim ni bila več mogoča zakonita bramba. (Prerekanje pri Mladočehih.) Izjemno stanje tedaj ni naperjeno zoper češki narod in češki poslanci storé slabo uslugo narodu, ako proglasijo za emanacijo narodove volje to, kar se mora sedaj zatirati z izjemnimi sredstvi. Tudi kaki posamezni stranki nima služiti izjemno stanje, niti fevdalnemu plemstvu, kakor sta trdila poslanca Bareuther in Pacak, niti nemškim liberalcem, kakor je trdil poslanec Lueger. Poslanec Pacak je najhujše stvari molče prežrl, kakor n. pr. raztresanje ekstremno veleizdajskih lističev dné 17. avgusta. — Očitaneje dra. Luegerja, da se vlada sicer ne poteza za katoliško cerkev, zavrača minister kot neosnovano. Treba je pomisliti samo to, da se skoro polovica konfiskacij vrši zaradi protiverskih deliktov. Koliko verske gorečnosti pa ima vsak minister za se, tega poslanec Lueger ne more vedeti, vsaj govornik ž njim še nikdar ni govoril o verskih stvareh. Sicer pa so za te stvari pristojne le cerkvene oblasti. Posvetnemu papežu se pa govornik nikdar ne bo podvrgel, tudi ako je voljen, kakor dr. Lueger, v Margaretnem okraji. Tudi to, da Plenerja niso pustili v Prago, ni tako malenkostno, kakor trdi dr. Lueger, kajti poslancu se ne sme zapirati pot k njegovim volilcem. Tudi lastninska pravica vsled bojkotiranja ni bila več varna na Češkem. O različnih slučajih razžaljenja velečanstva pa ni smeti govoriti, ker so ti slučajji zavisni še pri kazenskih sodiščih. V obče zavladal je bil v Pragi duh upornosti tako hudo, da ga z navadnimi sredstvi ni bilo mogoče uničiti. — Ton mladočeskkih poslancev minister najostreje graja ter spominja na besede v Faustu: „Priatelj, ti pač ne veš, kako si robat.“ Govornik si ne more predstavljati, kako se zamorejo posluževati takih robotstij tako visokoizobraženi možje. Vojnega ministra bi vse zasmehovalo, ako bi spravil na dan orožje iz 16. in 17. stoletja. Mladočehi pa se poslužujejo vedno še zastarelega, najdebelejšega kalibra. Konečno minister vnovič naglašja, da bo vlada dala v odseku najtočnejša pojasnila. Poslanec Herold pravi, da ga veseli, da je vlada sploh posegla v debato. On za svojo osebo se ne bo posluževal niti debelega niti elegantnega kalibra, ker poslanec, govoreč tu pod utisom razburjenosti polastivše se njegovega naroda, ne utegne odgovarjati ministru s postranskimi udarci in z zbadanjem. Stvar mora se smatrati ne le od strani poslancev, temveč tudi od strani vlade za resno. Resnobo vlade v tej zadevi pa kaže obrazložba, katero se je osmelila pridejati izjemnim naredbam. Baš od pravosodnega ministra, ki je svaril, da naj se iz postopanja posameznih organov ne sklepa na vladno politiko, pričakovati bi se smelo, da bi se istega načela držal tudi sam

lani. V drugem zvezku popisuje pisatelj pot od Betlehema v Nazaret in do Damaska ter prebivalce svetih dežel. Pisatelj pripoveduje jako zanimljivo in vé svoja opazovanja zaodeti v kaj prikupno obliko, tako da bo knjigo vsakdo lahko čital. Malo čuden se nam vidi pisatelj nasvet, naj bi se Slovenci mesto v Ameriko selili v — Palestino, a ker ne poznamo ondornih razmer, ne vemo o tem predlogu izreči sodbe. Delo Lampetovo, ki je okrašeno z mnogimi izvirnimi jako lepimi slikami, je s tem zvezkom končano.

Nekaj povsem novega je bogato ilustrovana knjiga „Kitajci in Japonci“, spisal Jos. Staré. V tej knjigi, svoje vrste prvi v Slovincih, se na podlagi najzanesljivejših poročil popularno a vse-skozi jako živo in zanimljivo popisuje Kitajska in Japonska, prebivalci teh dežel, njih življenje in delovanje, njih uredbe in navade. Brez zadržka odobravamo namero družbe sv. Mohorja, izdajati take popularne spise o tujih deželah in narodih, želeč, da bi se čim prej ozrla na najbližje naše sorodnike, na ostale Slovence, zlasti na Hrvate in Čehe, kar jej bo tem lažje, ker je za to delo pridobila tako izvrstno moč, kakor je prof. Jos. Staré.

gledé posameznih slučajev, prigodivših se na Češkem. Sicer pa češki poslanci ne ožigosajo toli posameznih slučajev nekorektnega postopanja oblastvenih organov, temveč nekaj družega, kar karakterizuje vse sovrašstvo državne uprave nasproti Mladočehom. Govornik ni sovražnik policije in sam se je trudil za pomnoženje policijske straže v Pragi. Konečno prišlo je izjemno stanje in stoprav sedaj dobilo je prebivalstvo 140 redarjev več, katere je že tako dolgo želelo. A kako se je vedla sedaj ta pomnožena straža? Govornik navaja tu več drastičnih slučajev, tako n. pr. sledeči: Na Husov dan, ko je bilo razpostavljeno ogromno število redarjev, bila je mej množico tudi neka gospa — ne Husitinja, temveč Nemka — v spremstvu 3—4letne deklice. Otrok vpraša začudeno: Mama, kaj dela tu toliko ljudi? Na to pa je stopil k njej neki policijski nadzornik ter osorno rekel: Tu nimate ničesar opraviti. Odstranite se! (Veselosť.) Je li potem čudno, ako se občinstvo postavi zoper policijo? — Osupnila je trditve, da se je izjemno stanje izreklo tudi zaradi sovražnih demonstracij proti katoliški cerkvi. To je nekaj čisto novega, kajti Mladočehi nikdar niso bili sovražni katoliški cerkvi. Minister je tudi za resen smatral dovtip dra. Luegerja, da smo zaprli poslancu Plenerju pot k njegovim volilcem, češ, da je to utesnitev osebne varnosti in svobode. Mladočeskim poslancem pa se je sedaj v istini zaprla pot k njihovim volilcem in to od strani vlade same! Potem govornik ovrže trditve ministra gledé dozdevne zlorabe tiskovne svobode in društvenega prava. Tudi gledé dozdevnega kršenja varnosti lastnine zamogel se je sklicevati pravosodni minister le na posamezne slučaje, ki se pa dogajajo pač povsod. Kar se pa tiče dozdevnih protidinstičnih demonstracij, bil bi pač skrajni čas, da bi prenehali očitati drug drugemu veleizdajstvo. Inozemstvo bi inace skoro utegnulo soditi, da so vsi Avstrijci veleizdajniki. Minister je govoril tudi o nekkih lističih, ki so se raztresavali dne 17. avgusta in gledé katerih je menda na sumu neka tajna zveza „Omladina“. Ali naj je mari za to odgovorno vse prebivalstvo? „Omladina“ je organizacija mladih delavcev v starosti od 15—20 let, ki z mladočesko stranko niso v nikakoršni zvezi. Pač pa je govornik dobil po neki dami v roke beležnico jednega izmed kolovodij „Omladine“ in iz te beležnice razvidno je, da je bil dotičnik v službi policije. (Čujte! Čujte!). V tej beležnici bila je tudi pesem, zložena že za časa izjemnega stanja polna razžalitev zoper češkega namestnika in polna dinamita. Ta človek, ki je nosil posetnice z imenom „Rigoletti Toskanski“ izročil je dotični dami, v katero je bil zaljubljen, tudi natančen naris palače namestnika Thuna in načrt, kako bi se dala ta palača najlozje v zrak razstreliti. (Čujte!) In taisti človek zapeljal je svoje dozdevne tovariše pri „Omladini“, da so mazali cesarske orle ter počenjali še druge stvari. Bil je opetovano aretovan, a vselej so ga takoj zopet izpustili. Dočim je onih 80 mladeničev, katere je ta človek zapeljal, že davno v preiskovalnem zaporu, hodi on sam prost in svoboden po Pragi. Njemuse ni nič ne zgodi.

Šesta letošnja knjiga je molitvenik „Življenja srečen pot“, nauki, vzgledi in molitve za mladeniče. Če povemo, da ga je spisal sloveči škof Anton Martin Slomšek nepozabnega spomina, ta uzor katoliškega Slovence, potem je dovolj rečeno o tej knjigi.

Družba sv. Mohorja je imela letos 57.398 udov, torej nekoliko menj, kakor lani, a to je še vedno tako velikansko število, da sme brez najmanjšega strahu gledati v bodočnost. Dohodkov je imela družba 63.834 gld. 16 kr., troškov pa za 27 gld. 81 kr. manj. Bodoče leto namerava družba izdati tele knjige: „Velike zgodbe sv. pisma.“ Slovincem priredil in razložil dr. Frančišek Lampe. I. snopič; — „Krščansko devišstvo.“ Nauki, vzgledi in molitve za dekleta. Spisal A. M. Slomšek; — „Slovenski živinorejec“, spisal Fran Dular; — „Naše škodljive rastline“ v podobi in besedi, opisal Martin Cilenšek; — „Slovenske večernice“ in „Koledar.“

Slovenskim rodoljubom bodi družba sv. Mohorja toplo priporočena. Kdor pridobi družbi jednega novega člana, koristil je svojemu narodu več, kakor da je izpregovoril deset še tako krepkih napitnic.

(Splošna senzacija). Prosim g. minister — nadaljuje govornik — ne odkimujte. Vi ne morete za te stvari, ker vam niso znane, jaz sem pa dobro informovan. Vsi uradniki tudi niso krivi temu. Pač so pa nekateri „streberji“, ki pripravljajo revolucijo, ako je ne najdejo. (Viharno odobravanje pri Mladočehih.) Zapeljani člani „Omladine“ so torej nedolžni, če tudi ne formalno, pa vsaj normalno. Le označeni zapeljivec je kazniv. Pri takih stvareh se mora polastiti vsakega pošteno mislečega moža skrajno ogorčenje. Takemu gospodarstvu se mora konec storiti. Sklenjeno je pač bilo po Božji volji, da se mora izreči zopet jedenkrat kako izjemno stanje. In ker nam ničesar ni bilo očitati, pričelo se je zoper nas kovarstvo. Postopanje vlade moralo je vzdramiti največjo razburjenost. Vlada ravnala je nepremišljeno, stranke s takim postopanjem niso zadovoljne ter so odgodile svojo odločbo, in le češki kavaleriji izrekli so se nepogojno za vlado, še predno je obrazložila svoji naredbi. Vlada naj umakne svoji naredbi, zakaj splošna volilna pravica v zvezi z izjemnim stanjem, to bo ljudstvo težko razumelo. To je poraz nepolitiske politike. (Odobravanje.) Vlada si ni vedela pomagati iz zagate inace, kakor s pomočjo moderne in velike ideje bodočnosti. A ta eliksir jej bo v agouiji malo hasnil! (Viharno odobravanje pri Mladočehih.) Monarhija naj bi bila zavetišče svobode in jednakopravnosti. (Posl. Vašaty: Kriminal je postal!) Kje pa je tu svoboda, kje enakost? Smoter izjemnih naredeb, uničenje Mladočehov se ne bo posrečilo. Patronanca vlade nad staročeskimi listi, bo še le prav ubila Staročeha. (Viharno odobravanje.) Le nekaj bo vlada dosegla, to namreč, da bo češki narod izgubil zaupanje, da bo sploh kedaj dosegel mir in pokoj v Avstriji. (Viharno odobravanje pri Mladočehih in na galerijah.)

Predsednik žuga, da bo pri prvi priliki ukazal izprazniti galerije.

Posl. Schneider pravi, da so njega mladočeski govorniki prepričali, da izjemne naredbe niso opravilene. Tega, kar je povedal pravosodni minister, ne verjame. Iskati je vzrokov sedanjih razmer na Češkem. Kdor stvari dobro pregleda, spozna kmalu, da so židje vsega krivi. Kdor je čital kar so pisali Dunajski listi, se je vpraševal: Zakaj so ti listi izjemnih naredeb tako veseli? Cui prodest? Kaže se, da so bile izjemne naredbe razglašene židom v korist. Čehi so pošteni in delaven narod. Z Nemci se sicer časih nekoliko prepirajo, ali ne toliko, da bi to motilo dobre odnose mej njimi. Židje pa hujskajo na vse strani. Vse časopise, izvzemši nekatere narodne liste, je v židovskih rokah in prav ti židje so krivi narodnega boja. Zajedno z židovskimi novinarji hujskajo na boj tudi židovski trgovci in obrtniki. Židje so vsega zla krivi. Govornik pravi, da je bil v Kolinu, da se prepriča jeli so res židje tam umorili neko krščansko deklico. In prepričal se je, da je to istina. (Po tej trditvi se uname vihar. Predsednik, dr. Lueger, žid dr. Bloch in Schneider govore vsi vprek.) Govornik nasvetuje h koncu, naj se izjemne naredbe razveljavijo za kristijane, za žide pa naj ostanejo v veljavi.

Predsednik neče tega predlega vzprejeti, ker ni podan v zmislu pravilnika. Razprava se na to zaustavi.

Čita se na to nujni predlog poljskega kluba glede živinske soli. Nujnost se vzprejme.

Prihodnja seja jutri.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 18. oktobra.

Razpust državnega zbora.

Glasovi, da misli vlada pri prvi priliki razpustiti državni zbor, se čedalje bolj množe. Ker je „Montagerevue“ potrdila, da ima ministerski predsednik cesarjevo dovoljenje za razpust že v žepu, ni dvoma, da pride res do razpusta. Vsiljuje se nam pa vprašanje: čemu? Tudi ko bi vlada stopila v volilni boj z geslom: za splošno volilno pravico, nemška levica pa kot opozicijska stranka, tako vendar ni misliti, da bi levica izgubila kaj prida mandator, dokler je v veljavi sedanji volilni red. Levica bi se povrnila po volitvah v parlament le v neznatno reduciranim številu, ostala bi pa tudi za naprej najštevilnejša stranka, odločilna pri vseh vprašanjih. Taaffe ne more imeti namena, provzročiti volilni boj z zavestjo, da se parlamentarne razmere tudi po volitvah ne bodo premenile. Kaj torej hoče z razpustom? Odgovora ne vemo, pač pa se spominjamo tega, kar smo mi že pred nekaterimi dnovi

➤ Dalje v prilogi. ➤

namignili in kar sedaj, za nami, javlja tudi „Dziennik Polski“. Temu listu se naznanja z Dunaja, da bo vlada v slučaju razpusta drž. zbora najbrž aktivirala svoj volilni načrt in da se bodo volitve vršile na tej podlagi. Kakor rečeno, javili smo to mi že prej in poljski list samo potrjuje našo vest. Ali je ta kombinacija na podlagi raznih izrekov vladnih mož povsem utemeljena, se bode v kratkem pokazalo. Mogoča je ta eventualnost toliko bolj, ker ima vlada v zmislu § 14. drž. osnovnih zakonov z dne 27. dec. 1867 pravico, da sme tedaj, kadar drž. zbor ne zboruje, premeniti s cesarsko naredbo vse zakone, izvzemši osnovne zakone. Ker je volilni predlog tako osnovan, da se more uveljaviti, ne da bi se premenil kak drž. osnovni zakon, ga more torej vlada lahko uveljaviti. Na podlagi tega volilnega reda voljeni državni zbor bi potem seveda brez odpora odobril vladno premembo. — To je po našem mnenju pot, na katero bo vlada krenila. Situacija je taka, da je razpust drž. zbora neizogiben in lahko se primeri, da bo grof Taaffe še ta teden moral seči v žep, kjer hrani cesarjevo privoljenje za razpust.

Volilna reforma.

Vsi politični krogi se bavijo še vedno z volilno reformo, najbolj pa seveda nemški liberalci. Vsa groza, ki je obšla pristaše te stranke, da bi utegnili izgubiti nekoliko mandatov, se vidi iz njihovih listov, zlasti „N. Fr. Presse“ cvili in jaska, kakor lasan žid. Da bi odvrnila pretečo nevarnost, išče na vse strani pomoči, pred Poljaki pa se valja v blatu, klečeplazi pred njimi in prosjači s povzdignjenimi rokami, naj store „rešilno“ delo in naj liki parlamentarnemu Sobieskemu prihite na pomoč liberalcem, za kar jim bodo Nemci hvaležni vse večne čase. Vsa nizkost, sebičnost in podlost nemških liberalcev se zrcili v tem članku, in če smo kdaj imeli usroka, zaničevati to svojat, tako ga imamo zdaj. Dan na dan blaté Slovane sploh in zlasti Poljake. In sedaj moledvajo oholi Nemci pri teh zaničevanjih Poljakih za pomoč in se ponžujejo, kakor zamore samo človek, ki nima ne iskre ponosa in samosvesti. Čudno je pri vsem tem le to, da se nemško meščanstvo, katero bajé zastopa „N. Fr. Presse“, ne sramuje tega postopanja. Ali bode imelo nemško prosjačenje kaj uspeha, še ni gotovo. Nemški listi javljajo sicer, da bodo Poljaki pri prvem čitanju volilne predloge precizirali svoje, predlogi nasprotno stališče, ali to je morda samo brumna želja. Toliko je gotovo, da se je poljski klub že bavil s tem vprašanjem in se zjedini na posebno izjavo — kako, tega ne vé nihče povedati, ker je klub sklenil, da ostane vse tajno. Tudi Hohentwarter klub se je že posvetoval o volilni reformi, a tudi o njem še ni znano, na kako stališče se je postavil. Zmedenost je uprav nepopisna. Nihče ne vé, kako in kaj in kam, najmanj pa levice. V levičarskem klubu so posamni poslanci Plenerja tako napadali, da se hoče odpovedati predsedništvu. H koncu bodi še omenjeno, da so tudi nekateri nemški konservativci Ebenbochove barve spustili svoje nasprotstvo zoper volilno predlogo in se z njo sprijaznili, kar je vidno iz gorenjeavstrijskih klerikalnih listov.

Vnanje države.

Ruski prestolonaslednik.

Iz Kodanija, kjer se ruska carska obitelj že nekaj tednov mudi, javlja se raznim velikim listom, da se je ruski prestolonaslednik predčerašnjim zarotil s svojo sestričino, angleško princezino Viktorijo, hčerjo angleškega prestolonaslednika princa Valeškega. Prestolonaslednik veliki knez Nikolaj se je rodil dne 18. maja 1868. leta, njegova nevesta pa dne 6. julija 1868.

Mac Mahon f.

Čuden slučaj! Ko so včeraj ruski častniki na čelu jim admiral Avelan dospeli v Pariz in se v triumfalnem sprevodu peljali skozi mesto, o tisti uri izdihnil je dušo svojo maršal Mac Mahon jeden zmagovalcev v Krinski vojski. Grof de Mac Mahon potomec priseljene škotske rodovine je bil porojen v Sullyju pri Autunu 13. junija 1808 l. Posvetil se vojaškemu stanu, odlikoval se je Mac Mahon v Alžirju in v Krinski vojski, v kateri je dne 8. septembra 1855 l. osvojil s svojo divizijo Malakov. Po končani vojni šel je zopet v Alžir kot najvišji zapovednik in ostal tam do francosko avstrijske vojne l. 1859. V bitki pri Magenti je rešil francosko vojsko popolnega poraza in jej pomagal do zmage. Vsled te zmage imenovan je bil maršalom in vojvodom de Magenta. V francosko-pruski vojski zapustila ga je sreča. Najprej je bil premagan pri Wörthu, potem pa pri Sedanu. Po sklenenem miru prevzel je vodstvo republičanske vojske in udušil Pariške komune, a po odstopu predsednika Thiersa volila ga je narodna zbornica dne 23. septembra l. 1873. predsednikom francoske republike. Kot predsednik je z vsemi silami deloval na odpravo republike in obnovitev monarhije. Imel je vedne boje z parlamentom in bil naposled primoran odpovedati se predsedstvu dne 30. junija 1879. Od tedaj je živel povsem zase in se ni utikal v javne zadeve.

Iz občinskega sveta ljubljanskega.

V Ljubljani dne 18. oktobra.

Občinski svet Ljubljanskimel je sinoči javno sejo, v kateri so se rešile preoale točke dnevnega reda poslednje seje. — Prednja se je prešlo na dnevni red, staval je občinski svetovalec Kunc sledeči nujni predlog: 1.) Istni zastop glavnega mesta Ljubljane odobruje in z veseljem pozdravlja predlogo c. kr. vlade, po kateri se mapremeniti volilni red tako, da bode vsak državljani, ki spolnjuje svoj državljanske dolžnosti, zadobil tudi državljanske pravice potom občnega volilnega prava. 2.) Gospodu županu se naroča, da to resolucijo pri prvi primerni potom c. kr. vladi. — Umeteljuje svoj predlog, pravi obč. svet. Kunc, la bode nameravana reforma volilnega prava nedomno uplivala tudi na volitve in sestavo občinskih zastopov, kajti ogromno število naših someščnov, ki imajo nositi tako državna, kakor tudi občna bremena, poklicano bode z nami vred k ekrbovanju mestnega gospodarstva. Ta predloga vlade je torej po govornikovem mnenju tako važna, a smatra v prvi vrsti mestni zastop v to poklican, d izjavi svoje mnenje o njej in to tem bolj, ker ge tukaj za pravice ogromnega števila naših someščnov obrtniškega stanu, kakor tudi mnogih cesarskih in privatnih služabnikov. Občinskemu svetovalcu Hribarju se predgovornikov predlog ne di povsem umesten. Saj je znano, da je predloga c. kr. vlade o premembi volilnega prava zelo omejena, da torej ne zadostuje opravičenim terjatvjam, pač pa bode ta vladna predloga dobra podlaga za nadaljne razprave. Tudi obč. svet. Hribar je za to, da zastop stolnega mesta Ljubljana z veseljem pozdravi zakonski načrt, kateri je predložila c. kr. vlada drž. zboru, vendar pa predlaga sledeči tekst: Mestni zastop stolnega mesta Ljubljana z veseljem pozdravlja zakonski načrt, kateri je c. kr. ministerski predsednik predložil državnemu zboru glede volilne reforme, ker je prepričan, da bode ta načrt, ako zakon postane, podlaga za nadaljne razprave glede take volilne reforme, katera bode vsem državljanom jednako merno omogočila udeleževati se ustavnega življenja. — Pri glasovanju bila je vzprejeta od občinskega svetovalca Hribarja nasvetovana resolucija.

Občinski svetovalec Ravni har poročal je potem o računskih zaključkih občinskih za leto 1892. Obširnemu poročilu posnamemo sledeče: Mestni ubožni sklad je imel dohodkov — izvzemši prehajalne — skupaj 25.232 gld. 76 kr. in ravno toliko tudi stroškov. Na pokritje so ugodno uplivala nove naredbe in določila glede dohodkov od godbe, ki so bili za celih 1070 gld. višji, nego je bilo proračunjeno. Posledica tega je bila, da je bil prispevek mestne blagajnice nižji za 444 gld. vkljub precej višjim izdatkom za vzdrževanje poslopij, za upeljavo vodovoda, za napravo novih postelj itd. Premožanje tega zaklada znaša 229.486 gld. 73 kr. ter se je v primeri s prejšnjim letom zvišalo za 12.965 gld. 53 kr. vsled rastočih kurzov in dorastka imobilij. Meščanske bolnice zaklad imel je 11.224 gld. 60 kr. dohodkov in 11.464 gld. 86½ kr. stroškov, gotovine pa 218 gld. 94 kr. Imovina tega zaklada se je pomnožila za 2988 gld. 33½ kr. ter je iznašala koncem 1892. leta 123.130 gld. 16 kr. Ustanovni zaklad imel je dohodkov 40.069 gld. 72½ kr., stroškov 39.786 gld. 39½ kr. Čistega aktivnega premoženja pa 204.267 gld. 10½ kr. Zaključek občinske blagajne kaže v rednem pokritju 230.822 gld. 29 ¼ kr., torej v primeri z budgetom več za 2631 gld. 29½ kr., ker se je nekaj zemljišč prodalo dolenski železnici in ker se je za vojaško nastanovitev prejel višji prihodek. Aktivnih zastankov je 12.714 gld. 57 kr. posebno na oddani košnji, na skupilih, 6% mestni dokladi in na gostaščini. Potrebščine je bilo redne 190.164 gld. 82½ kr., izredne 107.899 gld. 80 kr., torej skupaj 298.064 gld. 62½ kr. V rednem gospodarjenju se je proti budgetu več izdalo za čistih 15.977 gld. 82½ kr. in sicer posebno zaradi nakupa igrišča v znesku 4700 gld., zaradi nakupa novih vozičkov za škropljenje, ki so stali 1016 gld., zaradi naraščanja pasivnih obrestij za dolensko železnico (1072 gld.) in zaradi večje potrebsčine za vrtno nasade pod Tivolijem v višjem znesku 2692 gld. 87 kr. Dalje so bili precejšnji nedostatki pri stroških za ceste, ulice itd., ker je bilo treba več materijala za nove Erjavčeve ulice, za nasipanje ceste ob domobranski vojašnici in za hodnike ob Tržaški cesti. Za odstranjenje snega se je več izdalo za 3018 gld. 89 kr., potem so se svetilke pomnožile in nastali so tudi nepričakovani stroški v bolnici za silo. Nasprotno temu presežku se je prihranilo čez 5000 gld. pri upravi v obč. V izrednih potrebščinah je bilo v primeri z budgetom nedostatka 53.555 gld. 50 kr., kar se opravičuje z nakupom glavinskih delnic dolenskih železnic s 55.000 gld. Opomnil pa je poročevalec, da bi se te delnice bile imele pokriti iz novega mestnega posojila, katerega pa še nimamo. Razven tega pa so še stali trotoarji več za 11.092 gld., ker je

magistrat porabil priliko navzočnosti dotičnih tovarnajev iz Švice, da je trotoarjev v večjem obsegu dal napraviti, nego se je prvotno nameravalo. Inventarni račun kaže v aktivih 593.713 gld. 10 kr., v pasivih pa 330.981 gld. 95½ kr. Izkaz imovine ima v čistih aktivih 291.746 gld. 99 kr., v primeri z letom 1891 manje za 22.226 gld. 24½ kr., kar se opravičuje s tem, da so razne nove zgradbe, naprave itd. mestni blagajni naložile velike stroške, za katere v budgetu ni bilo nikakega pokritja. Takih stroškov blagajnica z rednimi dohodki ni mogla pokriti, morala je vzeti na posodo in vsled tega zvišalo se je pasivno premoženje, kar je na konečni uspeh nepovoljno uplivalo. Podpirati se da to upravičenje s konkretnim slučajem, da je n. pr. naknadno dovoljenje zgradbe betonskih kanalov povzročilo 9783 gld. 96 kr. stroškov in, če tej svoti prištejemo celo potrošeno svoto za trotoarje 28.169 gld. 11 kr., skupaj torej 37.953 gld. 7 kr., je s tem zneskom že več kot popolnoma pokrito zmanjšanje imovine z 22.000 gld. in to tem bolj, ker take naprave, dasi precej uplivajo na melioracijo mestnega premoženja, niso prišle mej dorastke mestnega inventarja. Če ima tedaj računski zaključek biti prava podoba gospodarjenja sploh, se mora gledé na velikanska sanitarna, olepševalna in druga zboljšanja pri pičlih naših sredstvih in pri velikih prazninah v personalu priznati, da je bilo povsem hvale vredno. — Predloženi mestni zaključek bil je po predlogu poročevalca brez ugovora odobren. Mestni blagajnici pa se je podelil absolutorij.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Internacionalizem v Sloveniji.)

Sinočni „Slovenec“ prinaša obširno poročilo o nedeljskem delavskem shodu, vršivšem se v salonu v Ljubljanski kazini ter objavlja doslovno tudi govor nemškega socialista Rössel-a, češ, da je za razširjenje socialističnih nazorov posebno ugodna sedanja doba „absolutne narodnosti“. Na jedni strani skuša torej „Slovenčeva“ gospoda z internacionalnimi nazori nemškega socialista podpreti svoje negativno mnenje o „absolutni narodnosti“, na drugi strani pa kliče na pomoč policijo zoper te strašne socialiste ter proglasi kot „našo sveto dolžnost priti še izza časa v okom internacionali“. Da so baš naši ultra klerikalci pravi možje za remeduro sedanjih nezdravih socialnih razmer in da imajo oni v istini srce za delavca trpina, to dokazuje „Slovenec“ prav sijajno v isti številki s tem, da porogljivo nazivlja „nemanjše“ tiste delavce, katerim naj revščina prepove zakon. Taki izrazi in nazori napravili bodo v delavskih krogih izvestno najboljši utis. Ne da bi hoteli podrobneje razpravljati vprašanje, omenimo naj tu le toliko, da kolikor je nam znano, baš utesnitev prostega zakona najbolj pospešuje razvoj konkubinata in prostitucije in s tem hkrati uničuje pravno katoliško življenje, za katero se uredniki „Slovenčevi“ v teoriji tako krepko potezajo. — Sicer se pa našemu narodu ni bati toliko socialnega internacionalizma, nego novodobnega klerikalnega.

— (K potovanju Tržaškega namestnika) piše se nam od istrsko-kranjske meje še: Prijatelj poslal mi je 235. št. „Slovenca“, v kateri je iz naših krajev popis potovanja Tržaškega namestnika. Kako sem se začudil, ko sem ga prečital! Ta popis ni od istrsko-kranjske meje, ta popis je iz rumene hiše v Trstu! „Slovenec“ je samo čestitati na takej zvezi! Pri nas v dveh dneh nikdo ni zvedel vseh podrobnosti potovanja po celem sodnem okraju; kako bi jih zvedel ravno „Slovenčev“ poročevalec od istrsko-kranjske meje? Vsaj ni potoval z namestnikom, kateri je imel samo svoje uradnike seboj. Pa tudi poročilo je tako, da bi je lahko prinesla „Triesterica“ izjemši stavek, v katerem se Podgrajski župan in poslanec opisuje kot navdušen narodnjak za to, da se za to krpno lažje skriva narodni — oficijozus. „Slovenčev“ poročevalec n. pr. pohvali samo Materijsko šolo, katero oziroma učitelja je pohvalil tudi namestnik zaradi — nemščine, ki po mnenju grofa Taaffea v Istri niti deželni jezik ni. O lepkih, listkih itd. pa „Slovenec“ lepo molči, sploh o vsem, kar ni bilo prijetno namestniku. Da ne bo „Slovenec“ o našem narodnem pogumu trosil mej slovenski svet krivih vestij, dostavim naj še, da so bila v Podgradu razsvetljena jedino le uradna poslopja, privatna hiša pa izvzemši one g. vit. Vico nobena. V Sapljanah bila je v zastavah jedino le hiša občinskega načelnika Pippa, ki je na splošno ogorčenje ogovoril namestnika nemški. Slavolok videl je namestnik jeden jedini v Materiji, kjer ga je postavil zadnjo noč na željo okrajnega glavarja župan Kastelic; poleg tega

je le še učitelj okrasil nekoliko šolska vrata, krčmar Marotti pa je razobesil na vrvi preko ceste neki lepak z napisom „srčni pozdrav ces. kr. namjestnik živijo“. To je bilo vse in konečno osve- dočil se je gosp. namestnik tudi še, da posamezni živio-klici, katere je slišal na svojem „triumfalnem“ potovanji, niso veljali njemu.

— (Slovensko gledališče.) Za današnje drugo predstavo opere „Cavalleria rusticana“ se kaže prav živahno zanimanje, kar je povsem naravno, ker se Mascagnijevo delo predstavlja zares prav izborno. Pred opero je vesela igra „Milord Cartouche“. Začetek ob 1/8. uri.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista poslal je kot kronin dar: Kvartet pri Sv. Štefanu — Šmarje 1 krono. — Včeraj minul je peti mesec, odkar so pričeli dobajati kronini darovi uredništvu našega lista. V tem času nabrali smo lepo vsoto 4658 kron 34 vin. Čast in slava požrtvovalni darežljivosti dosedanjih darovalcev! Živili njih nasledniki!

— (Nemški biciklisti.) Že dlje časa nam dohajajo pritožbe, da se Ljubljanski nemški- tarski biciklisti na svojih izletih v okolici in po deželi ne obnašajo tako, kakor se spodobi. Vemo sicer, da ti gospodiči nimajo nič preveč olike, ali že skrb za lastno kožo bi jim morala veleovati, da ne kaže izzivati in žaliti slovenskega prebivalstva s predrznimi psovskami, s kakeršnimi se obkladajo na- vadno le žganjipivci. Svarimo torej te gospode prav resno, naj se odvadijo takih izrazov, s kakeršnimi so na pr. te dni na Glincah kazali svojo nemško kulturo; če pa tega ne marajo storiti, naj neiz- ogibne posledice svojega postopanja zarežejo sami sebi na rovaš.

— (Cvetlična razstava.) Kakor smo že naznanili, bode dné 28., 29. in 30. t. m. v kazin- skem steklenem salonu razstava najprijetnejših zimskih cvetlic, chrizantem. To razstavo priredé mestni vrtnarja pod Tivolijem, gg. Herzmansky in Tomšič, in se je udeležita tudi gg. Samonig in Verovšek v umetnosti vezanja. Pokroviteljstvo te za- nimive razstave prevzel je g. župan Grasselli. Čisti dohodek razstave je namenjen otroški bolnici.

— (Ljubljanski — ciparji) so napram prejšnjim letom letos v ozadji. To jesen prineslo se je sicer na trg do zdaj katic sto velikih cip, malih pa nekaj več; ker se je pa na zadnje prišel lov baš pretekli dni, se je nadejati pač kaj več „plena“, ipak ni moč nadejati se v obče tistega števila kakor v preteklih dobah. — Tudi ptic pevk ni to jesen toliko čuti kot druga leta in le redki so slučajji, da bi se jih videlo po več skupaj.

— (Tatvinari.) Iz Št. Vida nad Ljubljano poroča nam prijatelj našega lista, da so ondi danes po noči ulomili tatovi v prodajalnico v „Kraljčevi“ hiši ter ukradli več vreč moke in mnogo obleke. Dotični trgovec je občutljivo oškodovan. Lopovi poskušali so ulomiti tudi pri „Belcu“ in „Kratkem“, a brez uspeha. Čuvaj je menda moral za to noč dobiti dopust, drugače bi uzmovičem ne bilo mogoče, nemoteno izvršiti svojega nesramnega posla.

— (V Ribniškem trgu) namerava se osno- vati — kakor se nam poroča iz ondotne doline, — „Narodna čitalnica s pevskim društvom“. — Pred nekaj leti obstoječe „bralno društvo“ je sicer nekaj časa životarilo, zatem pa razpalo vsled mlačnosti in nesloge! Bilo bi torej pač želeli, da se ta misel zdaj uresniči, zlasti tam na meji ko- čevskega nemštva, da bi tako tem bolj budila se národna zavest in zajedno vzbudilo se društveno življenje, ki nema — osobito sedaj po otvorjeni železnični progi — še nikakega pravega duška in tudi ne svojega središča, iz katerega bi narod- njaštvo zajemalo svojo — duševno hrano! — Novi vodovod bode tekom tega leta morda vender le dodelan, če ne bo nepričakovanih zaprek, vsakako pa bodo Ribniški tržani pili prihodnjo pomlad že zdravo studenčnico iz tega vodovoda. — Nova cesta s kolodvora do trga je sedaj dodelana in prav lično izvršena. S časom dal se bode nasa- diti ob cesti primeren drevored s kostanji ali lipami, kar bode v tem večjo olepšavo tega tržkega dela in na tujca tem prijetnejši utis napravljalo. — Na- rodnjaki Ribniški, na delo!

— (Krščen žid.) V Kočevji so te dni krstili dra. Bernarda Gottlieba, ki se je pred letom naselil tja kot odvetnik. Po našem mnenju v Slovencih ni prostora niti za krščene židovske od- vetnike in zategadelj želimo, da naj bi ostal gosp.

dr. Gottlieb vsajedini zastopnik te vrste na Kranj- skem.

— (Zdrastveno stanje.) V Stranski vasi v Črnomaljskem okraju zbolelo je v jedni hiši 6 oseb za legarje in so 3 umrle. Tudi v Boža- kovem in v Črmlju bilo je nekoliko slučajev legarja in je zdajše 7 bolnikov. Storilo se je vse potrebno, da se prepreči razširjevanje bolezni.

— (Nova pošta.) V Ronkih na Goriškem odpelje se dne 16. t. m. brzojavna po- staja z omejeno sužbo, zvezana s poštnim uradom.

— (Cvetoa drevesa.) V Lojovi kampanji pod gradom v Travi videti je te dni tri bruške in jedno slivo v najlepšem cvetju. Posebno zanimivo je še to, da so tadrevesa letošnje leto jako mnogo sadja rodila.

— (Hrvatke novice.) Ker g. Bothe, s katerim je svojčasno sklenil mestni zastop Za- grebški pogodbo za uvedbo električne razsvetljave, ni izpolnil nekaterih določb te pogodbe, jo je le- ta razveljavil. Gosp. Bothe je prosil, da bi mestni zastop ta sklep predica, a dosegel je le toliko, da se mu izplača zapljena kavecija, sicer je pa moral izjaviti, da glede električne razsvetljave ni več v nikakršni zvezi z Zagrebško mestno občino. — Električno razsvetljivo bode uvedla tudi uprava ve- like žage v Pakrac, kjer dela nad 200 delavcev in se bode potem tudi Pakrac in eventuelno tudi Lipik električno razsvetlil. — Kolera začela je poneha- vati na Hrvatskem, odkar je nastalo hladnejše vreme in ni bilo več mnogo novih slučajev. — V Mostaru se bode ustanovila nova višja gimnazija. Profesor klasičnih jezikov na višji gimnaziji v Sarajevu gosp. M. Bedjanić je imelovan kot vodja nove gimnazije. — Stubiške toplice obiskalo je v letošnji sezoni nad 5000 oseb. — V Kvarneru so nedavno blizu Voloske zopet opazili velikega morskega volka. Streljalo se je naj s samokresi iz male ladje, okoli katere se je sukal. Na to je pobegnil. — In- stalacija rektorja magnifika Zagrebškega vseučilišča dra. Vinka Dvořáka bode se vršila jutri dné 19. t. m. zvečer v veliki saborski dvorani. — Za intendanta narodnega gledališča priporoča „Obzor“ mlado moč, ki bi dala gledališču novega življenja in sveže krvi in ki bi se popolnoma mogla posvetiti svojemu poklicu. To bi bil g. dr. Stefan pl. Mi- letič, katerega priporoča omenjeni list. — Izborni goslar g. Josip Karbulka odpovedal se je profe- suri na glasbenem zavodu Zagrebškem in vodstvo je odpoved vzprejelo, kar obžalujejo hrvatski listi.

— (Izredno rodovitna trta) razstavljena je bila te dni v Zagrebu v prodajalnici „sinovi Nossan“. Na tej trti je 64 popolnoma razvitih, do- zorelih grozdov. Zrasla je v vinogradu g. župnika Bogovića v Čereviću, ki gnoji trte z žaganjem trdeč, da je to najbolje sredstvo proti trtni uši. Če se ta način uspešno boriti se proti trtni uši obnese in se doseže tako izvrsten uspeh pri trtah, pogno- jenih z žaganjem, bode to res velika dobrota za vinogradnike. Na vsak način je stvar vredna poskusa.

— (Razpisana služba.) Pri politični upravi za Kranjsko oddaje se služba c. kr. gozd- nega gojnika III. vrste z letno plačo 400 gld., akti- vitetno priklado 100 gld. in drugimi dokladami v znesku 137 gld. ter prosto obleko in orožjem. Pro- šnje vložiti je do dne 15. novembra službenim po- tom pri deželni vladi za Kranjsko.

Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Obsojeni češki urednik) Pražkih „Pokrokov listy“ Anton Vesely, ki je bil zaradi kaljenja javnega miru in žaljenja Veličanstva obsojen na deset mesecev teške ječe, se je odrekel vsakemu daljnjemu pravnemu sredstvu in izjavil, da nastopi kazen.

* (Pogumna pastirja.) Trinajstletni Gjuro Goković iz Boraca v Bosni je pasel z najstarejšim bratom Jovom v neki šumi čredo prascev. Najedenkrat se prikaže star volk in plane mej čredo, da ugrabi plen. Starke branile so besno svoje mladice, ter se zagrizle v volka. Mladi pastir Gjuro mahnil je po- gumno s sekuro po volku in ga zadel na glavo in tudi mlajši brat pomagal mu je krepko, da sta volka pobila. Pogumna pastirja dobila sta za volčjo kožo nagrado petih goldinarjev.

* (Roparstvo v Siciliji.) Da se zatre bujno se razvijajoče roparstvo Sicilijanskih brigan-

tov, sklenil je italijanski ministerski svet uporabiti energična sredstva.

* (Anarhisti na Španskem.) Na južnem Španskem anarhisti silno rogovilijo posebno v Ma- lagi, Cadixu in Xeresu. Oblastva zaprla so mnogo anarhistov in zaplenila veliko število dinamitnih bomb v Xeresu. Prebivalstvo je v silnem strahu, ker se boji, da bi anarhisti ne razstrelili vse mesto v zrak.

* (Nova kurjava.) Neki Berolinec iznašel je novo kurilo, katero bode izdelaval iz smeti in kuhinjskih odpadkov. Izumitelj je svojo iznajdbo po- nudil magistratu, da jo presodi, eventuelno da jo odkupi. Iz posušenih in zmletih takih odpadkov iz- delavalo bi se kosce, kakor na primer naša močvir- ska šota, s katerimi bi se kurilo. Za velika mesta, kjer pride mnogo tacihi odpadkov v nič, utegne ta iznajdba biti praktičnega pomena.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 18. oktobra. Čuje se, da je polj- ski klub z vsemi glasovi zoper glas poslanca Lewakowskega sklenil, izjaviti glede volilne reforme, da je v sedanji obliki ni moči vzprejeti.

Dunaj 18. oktobra. Levičarski klub se odloči v četrtek, kako glasovati o izjemnih na- redbah. Ako bi klub sklenil, glasovati za na- redbe, izstopi mnogo poslancev.

Dunaj 18. oktobra. Klub nemških na- cijonalcev je sklenil, sklicati strankarski shod na Dunaji, da se izreče stranka glede volilne reforme.

Dunaj 18. oktobra. Vojni odsek končal včeraj generalno debato o domobranskem za- konu in volil poročevalcem posl. Popowskega.

Stuttgart 18. oktobra. Nadvojvoda Fran Ferdinand odpotoval davi na Dunaj.

Pariz 18. oktobra. Poslanik Mohren- heim predstavil včeraj popoldne ruske čast- nike predsedniku Carnotu. Zvečer bo pri predsedniku diné. Carnot podelil admiralu Ave- lanu veliki križ častne legije in odlikoval vse ruske častnike.

Pariz 18. oktobra. Pri obedu, kateri priredil Carnot ruskim častnikom, napil Carnot carju in carici, ruski mornarici in celemu ru- skemu narodu. Morenheim se je zahvalil za laskave besede in za vzprejem ruskih častni- kov in povdarjajoč mirovni pomen teh slav- nostij napil Carnotu. Po obedu bil ples.

Pariz 18. oktobra. Skladatelj Charles Gounod umrl.

Tarant 18. oktobra. Pri včerajšnjem obedu na ladji „Italia“ napil admiral Corsi angleškemu admiralu Seymouru. Ta se je za- hvalil, povdarjajoč, da je lepi vzprejem dokaz prijateljstva mej Angleži in Italijani.

50.000 goldinarjev je glavni dobiček velike inomostske 50krajarske loterije. Cenjene čitatelje opozarjamo, da bode žrebanje že 26. oktobra.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Tuji:

17. oktobra.

Pri **Maličih**: Frankl, Löwy, Polaček, Fuchs, Haas, Strasser, Müllner, Sonnenschein, Zurringer z Dunaja. — Erlich iz Prage. — Bauer, Janauscheg, Schneider iz Brna. — Hübel iz Beljaka. — Peterssohn, Köllner iz Grada. — Verderber iz Trsta. — Fritz iz Zagreba.

Pri **Slonu**: Stransky, pl. Nachod, Hilfreich, Klutz z Dunaja. — Pokorny iz Celja. — Gregora iz Ljubljane. — Neuman iz Maribora. — Schubran iz Francoskega. — Pleše iz Reke. — Globočnik iz Kranja. — Schmolka iz Prage.

Umrli so v Ljubljani:

16. oktobra: Doroteja Dolci, delavka, 59 let, Kravja dolina št. 11.

17. oktobra: Marija Lipovš, stolarjeva žena, 51 let, Streliške ulice št. 3. — Bonaventura Ban, posestnik, 73 let, Dunajska cesta št. 23. — Anton Rioliui, delavec sin, 5 mesecev, Streliške ulice št. 11.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
17. okt.	7. jutraj	736.9 mm.	6° C	brevz.	megla	
	2. popol.	736.1 mm.	17° C	sl. vzh.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	736.3 mm.	11.2° C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura 11.4°, za 0.1° pod normalom.